

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 16.Gf.40.112/2025/9.

A felperes:

Felperes
(Felperes címe)

A felperes képviselője:

Dr. Tóth Tünde kamarai jogtanácsos
(Felperes címe)

Az alperes:

Alperes
(Alperes címe)

Az alperes képviselője:

Dr. Radács Péter ügyvéd
(Alperesi képviselő címe)

A per tárgya: hitelezői igény bíróság előtti érvényesítése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 11.G.42.621/2024/6-II.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Az alperes perköltségben való marasztalását – az illeték megfizetésére is kiterjedően – mellőzi és kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 1.642.223 (egymillió-hatszáznegyvenkétezer-kétszázhuszonhárom) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla megállapítja, hogy az 1.324.118 (egymillió-háromszázhuszonnégyezer-száztizennyolc) forint kereseti és 1.765.490 (egymillió-hétszázhatvanötezer-négyszázkilencven) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a „Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével” című felhívásra benyújtott, támogatási kérelem száma azonosítószámmal nyilvántartott támogatási kérelmét a felperes – jogelődje –elfogadta és a felek 2017. április 5-én támogatási szerződést kötöttek.

[2] Az alperes mint kedvezményezett vállalta, hogy a projektet a cím szám alatt (a projekt fő helyszíne) megvalósítja, amelynek keretében több alkalommal lovas tábort szervez, elősegítendő a környéken élő gyermekek esélyegyenlőségének, életminőségének javulását, továbbá emellett felnőtteknek is szervez lovas programokat, valamint több alkalommal, az idősebb generáció bevonásával hagyományőrző programokat szervez a környező települések rendezvényein.

[3] A támogatási szerződés alapján, szerződésszerű teljesítés esetén a támogató 24.917.569 forint támogatás nyújtására vállalt kötelezettséget az alperes mint kedvezményezett részére. A támogatási szerződés, valamint annak mellékletét képező

Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 3. pontja alapján a felperes előleg és időközi kifizetés jogcímén az összegből 22.165.267 forint összegű kifizetést teljesített.

[4] A felperes 2019. március 19-én rendkívüli helyszíni ellenőrzést tartott az alperesnél, amely során kiemelt szempont volt a projektesemények dokumentálásának, az alátámasztó dokumentumoknak az ellenőrzése a felhívásban meghatározott kritériumok alapján, kiemelten a jelenléti ívek, fotódokumentáció, beszámolók megfelelőségére és elkülönülésére a 3. számú beszámolóban elfogadtatni kívánt projektesemények kapcsán.

[5] A felperes megállapította, hogy a „Szülői hatékonyságot növelő lovas tréning – program” tekintetében a projekteseményt alátámasztó dokumentumok egymással nem voltak összhangban, így a tevékenység megvalósítása nem megalapozott. A 2018. július 17-i programon a beküldött jelenléti ív alapján 8 fő részvétele igazolt, a helyszínen rendelkezésre álló jelenléti ív szerint 9 fő. Az eltérő tartalomra tekintettel az egyik dokumentum szükségképpen valótlan tartalmú, tehát a támogató felé valótlan tartalmú adatközlés történt. A 2018. július 17-i jelenléti ív megegyezik a szakmai beszámolóhoz benyújtott 2018. július 13-i jelenléti ív 2. oldalával. A beszámolóban tehát az alperes két különböző dátummal szerepeltette ugyanazt a jelenléti ívet, a helyszíni ellenőrzés során a jelenléti ívek ezért nem egyeztek meg a benyújtott jelenléti ívekkel.

[6] A „Lóháton tárlat – program” kapcsán a projekteseményt alátámasztó dokumentumok nem voltak összhangban egymással, így a tevékenység megvalósítása nem megalapozott. A beszámolóhoz benyújtott és a helyszínen rendelkezésre álló 2018. február 7-i jelenléti ívek és a fotódokumentáció nincsenek összhangban egymással. A jelenléti íven a résztvevők célcsoportba sorolhatóságának érdekében születési dátumok is megadásra kerültek, melyekből megállapítható, hogy a felnőtt korosztály képviselői vettek részt a projekteseményen, azonban a rendelkezésre álló fotódokumentáción óvodás korú gyermekek szerepelnek. Ezek alapján a projekteseményt alátámasztó dokumentumok nincsenek összhangban, a tevékenység megvalósítása nem megalapozott.

[7] Az elsőfokú bíróság által rögzítettek szerint az alperes nem rendelkezett projektmenedzser, pénzügyi vezető és szakmai megvalósító kör kapcsán a projekthez köthető szerződésekkel, megbízással, jelenléti ívekkel, így a projekt vonatkozásában a megkövetelt projekt teljes időtartama alatti rendelkezésre állás nem alátámasztott és nem igazolt.

[8] A felperes 2020. július 14-i keltezésű levélben tájékoztatta az alperest, hogy eláll a támogatási szerződéstől. A levelet az alperes 2020. július 18-án vette át.

[9] A Fővárosi Törvényszék 124.Pk.60.727/2006/44. számú végzésével, 2023. július 3-án elrendelte az alperes végelszámolási eljárása megindításának közzétételét. A felperes a végelszámolási eljárásban 2023. július 21-én bejelentette fennálló követelését

22.068.634 forint tőke, 3.505.282 forint ügyleti kamat, 956.170 forint késedelmi kamat összegben. A végelszámoló vitatta a teljes tőke és kamattartozás összegét. A végelszámoló értesítését 2023. augusztus 25. napján vette át a felperes.

[10] A felperes keresetében az támogatási kérelem száma azonosítószámú projekt támogatási szerződése alapján az alperes részére kifizetett és az általa jogszerűtlenül felhasznált 22.068.634 forint támogatási összeg visszafizetésére kérte kötelezni az alperest szerződésszegés jogcímén. A fenti összeg után ügyleti kamat jogcímén 2022. július 21-ig 3.505.282 forint ügyleti kamattartozás, amelynek állománya 2022. július 22-től napi 7.860 forinttal növekszik, továbbá a fenti összeg után késedelmi kamat jogcímén 956.170 forint késedelmi kamat, amelynek állománya a visszafizetésig napi 2.620 forinttal növekszik összeg megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérte továbbá a hitelezői igényét elismertként nyilvántartásba venni, valamint a végelszámolót ennek türéseire kötelezni.

[11] A felperes a jogi érvelés körében rámutatott, hogy az alperes egy projekteseményt több alkalommal akart elszámolni, ez megalapozottá teszi a kettős finanszírozás gyanúját, amellyel alperes megsértette a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának a rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 5. melléklet 2.3.2.7. pontját. A helyszíni ellenőrzés során nem kerültek bemutatásra továbbá a projektmenedzserrel és a pénzügyi vezetővel megkötött szerződések, ezáltal sérült a Rendelet 2.3.2.2 pontja. A Rendelet 5. melléklet 2.3.2.7. pontja, az ÁSZF 7.1.1., illetve a 7.1.3. c) pontja és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:3. §-a alapján, az alperes magatartására tekintettel a szerződéskötés napjára visszamenőleges hatállyal megszüntette a támogatási jogviszonyt és a támogatási szerződéstől elállt.

[12] Hivatkozott rá, hogy az alperes nem rendelkezett projektmenedzser, pénzügyi vezető és szakmai megvalósító kör kapcsán a projekthez köthető szerződésekkel, megbízással, jelenléti ívekkel így a projekt vonatkozásában a megkövetelt projekt teljes időtartama alatti rendelkezésre állás nem alátámasztott és nem igazolt.

[13] Előadta, hogy az alperessel szemben fennálló követelését az adóhatóság nem tudta végrehajtani, így kénytelen a követelését az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Civil tv.) alapján az alperessel szemben érvényesíteni.

[14] Rámutatott, hogy az alperes a beadott dokumentumok eltérését igyekszik magyarázni, negligálni, de az ellenőrzés során a keresetlevélben jelzett hibák már megállapításra kerültek. Megállapítható, hogy a támogatási szerződéstől történő elállás jogszerűsége körében a szabálytalanság tényleges megvalósulását kell a polgári perben az eljáró bíróságnak érdemben vizsgálnia. A perbeli projekt esetében egyértelmű, objektív szerződésszegést követett el az alperes, melyhez közvetlenül az elállás szankciója társul,

hiszen az ÁSZF alapján akár egyetlen, és bármilyen típusú szerződésszegés megalapozza az elállást. Az alperes is elismeri, hogy szabálytalan módon került benyújtásra a hivatkozott jelenléti ív.

[15] Az alperes ellenkérelme a kereset alutasítására irányult. Kérte továbbá a felperest a perköltség megfizetésére kötelezni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[16] Érdemi védekezésében a projektmenedzser és a pénzügyi vezető megbízási szerződésének hiányára vonatkozó hivatkozás tekintetében rámutatott, hogy sem a helyszíni ellenőrzés alkalmával, sem az előtt, sem pedig azóta egyszer sem ellenőrizte a támogató, hogy a projektmenedzser felkészült-e, illetve, hogy a feladatok ellátására alkalmas-e. Ugyancsak nem határozta meg, hogy a pályázathoz a felhívásban megjelölt módon leadott szakmai önéletrajzon felül milyen módszerekkel kívánta volna a projektmenedzser felkészültségét és a feladatok ellátását vizsgálni. Utalt arra, hogy a 2019. május 2-án kelt alperesi levélben megtette az észrevételeit, és csatolta a pénzügyi vezető írásbeli megbízási szerződését. Ezen megbízási már a pályázat benyújtása óta rendelkezésére állt, így a pénzügyi vezetői megbízási szerződése körében szabálytalanság nem állapítható meg.

[17] Rámutatott, hogy a kurátor egyszemélyben képviselte alapítása óta az alapítványt, melyet a mindenkori közhiteles nyilvántartás is bizonyít. A pályázatban meghatározott valamennyi projektet maga szervezte és bonyolította le, a beszámolókat a teljes pályázati időszakban maga írta alá, valamennyi, a pályázatban a támogatótól érkező levelet beleértve. Erre figyelemmel érthetetlen, hogy mi alapján került megállapításra, hogy a projekt teljes időtartama alatt a kurátor, mint projektmenedzser rendelkezésre állása nem volt alátámasztott és nem volt igazolt. Állította, hogy a projektmenedzser részére útiköltség nem került megállapításra, mivel azon elszámolást, melyben ezen költség szerepelt, a hatóság elutasította annak okán, hogy időközben a teljes projektre az egységköltségalapú elszámolást kell alkalmazni, így csupán az elért kontaktus-szám alapján számított forint /fő számolható fel.

[18] A „Szülői hatékonyságot növelő lovas tréning-program” körében arra hivatkozott, hogy a munka megosztása során mind a jelenléti ívek, mind a fotódokumentáció számítógépes feltöltése a fiatal önkéntesek dolga volt. A program meg is valósult, annak csupán 2018. július 13-i és 2018. július 17-i résztvevői nem beazonosíthatóak adminisztrációs hiba okán.

[19] A 2018. július 17-én megtartott programon csak 8 fő volt jelen, így ez semmiképpen nem számított volna a megvalósított kontaktusok közé, így pályázati szempontból irreleváns esemény volt ezen vizsgálat tárgya. Mivel azonban a pályázati eljárás utolsó, 5. mérföldkövének benyújtása és a pályázat lezárása előtt lehetősége volt, hogy a pályázatban vállalt kontaktus számot elérje, így ez a hiba érdeksérelem nélkül korrigálható

lett volna, és amelyet a kedvezményezett meg is tett, hiszen – a döntéstől függetlenül – mind a 4. mind az 5. mérőföldkövet határidőben beadta.

[20] „Lóháton tárlat-program” vonatkozásában rámutatott, hogy a jelenléti ívek aláírása és gyűjtése az önkéntes fiatalok feladata volt, mint ahogyan a fotók készítése és azok számítógépes rögzítése is. Mivel az eseményeken sokszor a szülők kézzől-kézre adják a jelenléti ívet, így előfordult, hogy ha egy szülő rosszul tölti ki az adatot akkor ezt a rossz példát a következők már automatikusan követik. A jelenléti ívek ezért tartalmazhatják a felnőtt szülők születési dátumát és a fotódokumentáció pedig a gyermekeket előadás közben. Ehelyütt is utalt arra, hogy lehetősége volt, hogy a pályázatban vállalt kontaktus számot elérje, így ez a hiba érdeksérelem nélkül korrigálható volt.

[21] Hivatkozott arra is, hogy a szabálytalansági eljárásban közreműködők nem állapítottak meg olyan mértékű jogsértést, pénzügyi érdeksérelemet pedig egyáltalán nem, amely eredménye az kellett, hogy legyen, hogy a támogatási szerződéstől elálljon a támogató és a támogatási összeget visszakövetelje. Hangsúlyozta, hogy a 3 perbeli esemény 53 fő kontaktust érint 2018. január 1. és 2018. július 31. között. Az elért 53 fő megszorozva az egységköltség mértékével mindösszesen 241.574 forint, amely nem éri el a teljes támogatási összeg 1%-át sem, és amely nem áll arányban a vélt, de nem bizonyított érdeksérelemmel és az elálláshoz kapcsolódó igen súlyos jogkövetkezményekkel.

[22] Előadta, hogy az elállásra a támogatónak a Ptk. 6:212. § (3) bekezdés alapján a jogviszony akkori szakaszában már nem lett volna jogi lehetősége, a támogatási szerződés a megvalósult projektek lebonyolításával teljeseedsbe ment. Az elállás ugyanis a támogatói szerződés felbontásához vezetne, amelynek a jogkövetkezménye az eredeti állapot helyreállítása. A támogató által már jóváhagyott 1. és 2. mérőföldkő, valamint a 3. mérőföldkő szabálytalansági döntéssel és keresettel nem érintett eseményei vonatkozásában, illetve a nem vizsgált 4. és 5. mérőföldkő vonatkozásában jogszerű szerződés megszüntetésének nincs helye tekintettel arra, hogy az alperes által vállalt kötelezettség osztható szolgáltatás, az egyes események egymástól elkülönülnek, azokat a támogató is külön-külön vizsgálja és értékeli.

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 22.068.634 forintot, továbbá, 3.505.282 forint és 2022. július 22-től a kifizetésig napi 7.860 forint ügyleti kamatot, valamint 956.170 forint és 2022. július 22-től a kifizetésig napi 2.620 forint késedelmi kamatot. Felhívta a végelszámolót, hogy a követelést elismert hitelezői igényként vegye nyilvántartásba. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 862.059 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság – kijavított – kiegészítő ítéletében kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára 1.324.118 forint eljárási illetéket.

[24] Ítéletének indokolásában abból indult ki, hogy a Kúriának a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos perek hatásköri kérdéseiről szóló 1/2012. (XII. 10.) KMK-PK véleménye és az Alkotmánybíróság 3385/2018. (XII. 14.) AB határozatának együttes értelmezéseként megállapítható, hogy a támogatási szerződéstől történő elállás jogszerűsége körében a szabálytalanság tényleges megvalósulását kell a polgári perben eljáró bíróságnak érdemben vizsgálnia. A lefolytatott szabálytalansági eljárásnak e körben annyiban van relevanciája, hogy – mivel az eljárás, illetve az azon alapuló döntés jogszerűsége önállóan nem vitatható közigazgatási bíróság előtt – az annak eredményeképpen meghozott döntés tekintetében a polgári eljárás szabályai szerint vizsgálendő a szabálytalanság tényének fennállása, hiszen a felperes a támogatási szerződéstől való elállását erre alapította.

[25] Rámutatott, hogy Rendelet 5. mellékletének 2.3.2.7. pontja, valamint az ÁSZF. 7.1.1. pontjában foglaltak szerint a szerződés kedvezményezett általi megszegésének minősül, ha a kedvezményezett a támogatást jogszabályellenesen, nem rendeltetésszerűen, illetve nem a projekt céljának megvalósítására használja fel, vagy a támogatott tevékenység megvalósítása egyéb módon megghiúsul, illetve tartós akadályba ütközik.

[26] Az ÁSZF 7.1.3.c) pontjában rögzítettek szerint a szerződés kedvezményezett általi megszegésének minősül, ha a kedvezményezett határidőben nem teljesíti bármely jelentéstételi vagy beszámolási kötelezettségét, azt nem a megfelelő formában vagy nem a megfelelő információkkal és mellékletekkel nyújtja be, és kötelezettségét a teljesítésre vagy hiánypótlásra vonatkozó felszólítás kézhezvételétől számított 15 napon belül sem teljesíti.

[27] A „Szülői hatékonyságot növelő lovas tréning - program” kapcsán megállapította, hogy a projektteseményt alátámasztó dokumentumok egymással nincsenek összhangban, így a tevékenység megvalósítása nem megalapozott. A 2018. július 17-i programon a beküldött jelenléti ív alapján 8 fő részvétele igazolt, a helyszínen rendelkezésre álló jelenléti ív szerint 9 fő. Az eltérő tartalomra tekintettel az egyik dokumentum szükségképpen valótlan tartalmú, tehát a támogató felé valótlan tartalmú adatközlés történt. A 2018. július 17-i jelenléti ív megegyezik a szakmai beszámolóhoz benyújtott 2018. július 13-i jelenléti ív 2. oldalával. A beszámolóban tehát az alperes két különböző dátummal szerepeltette ugyanazt a jelenléti ívet, a helyszínen levő jelenléti ívek ezért nem egyeztek meg a benyújtott jelenléti ívekkel.

[28] Rögzítette továbbá, hogy az alperes megsértette a Rendelet 5. melléklet 2.3.2.2. pontját is, amely értelmében főszabály szerint azon költségek számolhatók el, amelyek a kedvezményezettnél ténylegesen felmerültek, teljesítettek, valós munkára alapozottak, és teljesülésük elszámoló bizonylattal, jogalapjuk szerződéssel, visszaigazolt írásbeli megrendelővel, hatósági határozattal, vagy ezekkel azonos bizonyító erejű dokumentummal igazolható (valós költség alapú elszámolás).

[29] A Felhívás 3.4.1.1. „Műszaki és szakmai elvárások” pontja alapján a kontaktusszámok igazolásához szükséges jelenléti ív, napló, fotódokumentáció azonban nem megfelelően kerültek benyújtásra, a dokumentáció nem támasztja alá az eseményt, illetve a kontaktusszámot, emiatt a szabálytalanság ténye megállapítható.

[30] A „Lóháton tárlat – program” kapcsán rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a projekt eseményt alátámasztó beszámolóhoz benyújtott, és a helyszínen rendelkezésre álló 2018. február 7-i jelenléti ívek és a fotódokumentáció nincsenek összhangban egymással. A jelenléti íven a résztvevők célcsoportba sorolhatóságának érdekében születési dátumok is megadásra kerültek, melyekből megállapítható, hogy a felnőtt korosztály képviselői vettek részt a projekt eseményen, azonban a rendelkezésre álló fotódokumentáción óvodás korú gyermekek szerepelnek, így a tevékenység megvalósítása nem megalapozott.

[31] Ezen program esetén is sérültek a Felhívás 3.4.1.1. pontjában rögzített elvárások, emiatt a szabálytalanság ténye ebben az esetben is megállapítható, mert a dokumentáció nem támasztja alá az eseményt, illetve a kontaktusszámot.

[32] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által sem vitatottan nem rendelkeztet projektmenedzser, pénzügyi vezető és szakmai megvalósító kör kapcsán a projekthez köthető szerződésekkel, megbízással, jelenléti ívekkel, így a projekt vonatkozásában a megkövetelt projekt teljes időtartama alatti rendelkezésre állás nem alátámasztott és nem igazolt.

[33] A projektmenedzser részére útiköltség került tervezésre. Azzal, hogy az alperes a projektmenedzser útiköltségére igényelt támogatást, úgy, hogy a projektmenedzser alkalmazása szerződéssel nem alátámasztott, jogosulatlan kiadás keletkezett, amely alapján az Európai Unió és Magyarország pénzügyi érdekei sérülhetnek. Így a Rendelet 3. § (1) bekezdésének 47. pontja alapján szabálytalanság történt. A pénzügyi vezető kapcsán a csatolt 2016. szeptember 21-i keltezésű szerződés keltére tekintettel nem igazolt, hogy az a 2017. április 5-én hatályba lépett támogatási szerződéshez kapcsolódik.

[34] Rámutatott, hogy a valótlan adatszolgáltatást nem lehet csupán a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásaként enyhébb súlyú szerződésszegésnek minősíteni. A Kúria Pfv.VI.21.212/2016/4. valamint a Kúria Pfv.V.21.670/2019/7. számú határozataira utalva kifejtette, hogy a közpénzből, illetve uniós forrásból kapott támogatás feltételeinek teljesítéséhez, a teljesítésigazolásához és a támogatás elszámolásához a jogszabályok szigorúbb rendelkezéseket fűznek, így érvényesülésük védelmében szigorúbb szankciók alkalmazhatóak. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy sem a szerződés, sem a hatályos jogszabályok nem tartalmazzak előírást arra nézve, hogy kizárólag súlyos jogsértés esetén alkalmazható az elállás jogintézménye, erre tekintettel önmagában egy jogsértés, függetlenül annak jelentőségétől, lehetőséget ad a felperesnek a szerződést megszüntető jogkövetkezmény

választására. Mindezek alapján a támogatási szerződés, vagy bármely irányadó jogszabályi előírás megszegése önmagában is alapot adott a felperes részére az elállásra.

[35] Utalt a Kúria Pfv.V.20.699/2020/6. számú határozatára is, e körben arra, hogy a pénzügyi érdeksérelem megállapításához nem kell valamilyen összecszerűen meghatározható kárt vagy egyéb vagyoni hátrányt kimutatni, a pénzügyi érdeksérelem, illetve annak veszélye megállapítható, ha a közpénzek nem szabályszerű felhasználása a költségvetésben indokolatlan kiadási tételt eredményez. A kialakult és következetes bírói gyakorlat azt támasztja alá, hogy a közpénzek felhasználásához kötődő elállási jog gyakorlása során szigorúbb feltételrendszer érvényesül, hasonló jellegű szerződésszegés az irányító hatóság elállási jogának a gyakorlását megalapozza. Tehát bármilyen, akár egyetlen, csekélyebb súlyú szerződésszegés is megalapozza a szerződéstől történő elállást.

[36] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy amennyiben egy projekt nem valósul meg szabályszerűen, vagy a szabályszerű teljesítés nem kerül alátámasztásra, az az eredeti támogatási célkitűzés sérelme mellett indokolatlan és jogosulatlan kiadásokat keletkeztet vagy keletkeztethet. Ezáltal közvetlen pénzügyi érdeksérelmet, illetve annak veszélyét is eredményezi, tekintettel arra, hogy ebben az esetben az uniós forrás az Európai Bizottság felé nem számolható el, így a kifizetett támogatás a hazai költségvetést terheli, azaz többletterherként jelentkezik, ami nyilvánvalóan Magyarország pénzügyi érdekeit is sérti. Amennyiben egy tagállam nem látja el a szabálytalanságok megelőzésére és kezelésére vonatkozó feladatát megfelelően, az az érintett uniós forrásösszeg végleges elvonását eredményezi.

[37] Rögzítette, hogy az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló 2988/95/EK EURATOM rendelet 2. cím Közigazgatási intézkedések és szankciók rész 4. cikkének (1) bekezdése – a szabálytalanság jogkövetkezményei között – kötelező intézkedésként tartalmazza a szabálytalansággal érintett támogatásokra vonatkozó visszafizetési kötelezettséget. Ebből adódóan a szabálytalanság megállapítását követően a felperesnek jogszabályban előírt kötelezettsége a jogosulatlanul felhasznált támogatás elvonása, illetőleg visszafizettetése, illetve a támogatói döntéssel megítélt, de még ki nem fizetett támogatási összeg visszavonása.

[38] Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szerződés tárgya a „szerződés mellékletében meghatározott projekt megvalósítása”, ekképpen a szolgáltatás nem osztható, az alperes nem az egyes találkozások számára és események mennyiségére kötötte a szerződést, hanem a projekt megvalósítására.

[39] Rámutatott, hogy az elállási jog jelen esetben nem jogszabályon, hanem a felek szerződéses kikötésén alapul, mert az ÁSZF 7.4.2.e) pontja rögzíti, amennyiben bebizonyosodik, hogy a kedvezményezett a támogatási döntést érdemben befolyásoló valótlan adatot szolgáltatott a támogatási kérelem benyújtásakor, a szerződés megkötésekor vagy a

támogatási jogviszony fennállása alatt, a támogató vagyis a felperes jogosult a szerződéstől elállni. Hangsúlyozta, hogy a támogatási jogviszony atipikus jellege miatt az alperes a szerződéses szolgáltatását nem a felperes felé teljesíti, ekképpen a felperes az alperestől nem kapott szolgáltatást, így annak visszaadását sem tudja felajánlani, erre tekintettel a Ptk. 6:213. § megfelelő alkalmazásával a felperes a szerződéstől elállhatott a kapott szolgáltatás visszaadásának felajánlása nélkül is.

[40] Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a támogatási szerződéstől történő elállás, mint a szabálytalanságot megfelelő módon kezelő intézkedés indokolt, és ezzel együtt a kifizetett támogatási összeg visszakövetelése megalapozott.

[41] A kamatszámítás tekintetében rögzítette, hogy a Ptk. 6:47. §-6:48. §-aiban foglaltakra tekintettel az alperes a támogatás összegének ügyleti és késedelmi kamattal növelt összegét köteles az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 97. § (1) bekezdése alapján megfizetni.

[42] A kereset alapossága okán a bíróság megkeresni rendelete az alperes végelszámolóját, hogy a felperesi követelést a Civil tv. 9/D. § alapján vegye nyilvántartásba.

[43] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (1)-(2) és (3) bekezdései alapján. Kérte továbbá a felperest az alperes által felszámított teljes perköltség megfizetésére kötelezni. Másodlagos fellebbezési kérelme az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult a Pp. 381. §-ára alapítottn. Indítványozta új elsőfokú bírósági tanács kijelölését.

[44] Az alperes fellebbezésében kérte, hogy a Pp. 369. § (1) bekezdés alapján a másodfokú bíróság bírálja felül az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét, valamint a Pp. 369. § (3) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelőségét. Az anyagi jogi felülbírálat során a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont szerint a bizonyítás eredményét minősítse okszerűtlennek és ennek alapján a tényállást módosítsa vagy egészítse ki a fellebbezésben kifejtettek alapján és a Pp. 369. (3) bekezdés c) pont alapján az így megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le, a megállapított tényeket másként minősítse. Ezen döntése érdekében a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pont alapján mérlegelje felül az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntéseit is, hiszen azok más eredményre vezetnek és az alperesi állításokat és ellenkérelmet támasztják alá.

[45] Rámutatott, hogy a felek között magánjogi jogviszony jött létre, így a felek jogviszonyában a Ptk.-t megfelelően alkalmazni kell. Nincs lehetősége egyik félnek sem arra,

hogy a Ptk.-ból jogi fogalmakat vegyen át, azonban annak rendelkezéseit már ne alkalmazza vagy másként alkalmazza, mint ahogyan azt a törvény rendeli

[46] A szerződésszegés vonatkozásában meghatározott ÁSZF 7.1.3. pontja tekintetében utalt rá, hogy az tulajdonképpen a teljes jogviszony minden lehetséges negatív kimenetelét lefedi annak általános és tág megfogalmazása okán, így a felperesi jogelőd diszkrecionális jogkörébe esett, hogy mit tekinthetett majd a jövőben szerződésszegésnek. A szerződésszegések tág értelmezését, keretjellegét támasztja alá az is, hogy a felperes arra hivatkozott, hogy Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek, ezt azonban tartalommal nem töltötte ki.

[47] Az iratokból kitűnően a felperesi jogelőd egyáltalán nem az észlelt hibát akarta megoldani, hanem már az első ellenőrzéstől fogva megszüntetni a szerződést, ugyanis az alperes hiába pótolta a hibákat és írt leveleket, azokra érdemi választ már nem kapott. A felperesi jogelődöt és Magyarországot sem érte volna semmilyen érdeksérelem, ha a mindösszesen 241.574 forintnyi összegre, amely nem éri el a teljes támogatási összeg 1 %-át sem, hiánypótlást ír ki, vagy legfeljebb az ÁSZF 7.2.3. vagy a 7.2.6. pontjait alkalmazza.

[48] Kifejtette, hogy az alperes által elismert adminisztrációs hibák olyan csekély mértékűek, amelyek miatt a Ptk. szerint elállásnak sem volna helye, konkrét tartalommal a felperes az érdeksérelemet nem töltötte ki, Magyarország pénzügyi érdekei nem sérülnek, illetve nem sérülhetnek egy olyan esetben, amely esetben a hibák a pályázati idő alatt, azaz az elszámolási időszakban teljesen korrigálásra kerültek. Álláspontja szerint a felperesnek a perben legalább az érdeksérelem körében azt kellett volna igazolnia vagy legalább valószínűsítienie, hogy a támogatást nyújtó uniós szerv egyáltalán tudomást szerzett-e az alperes által okozott és a pályázati idő végére korrigált és hibátlanul teljesített 241.574 forintnyi érdeksérelemről, amelyre tekintettel kötelezően elállni lehetett csak a felperesi jogelőd oldalán. Ha ilyet nem igazol a felperes, akkor ez csak a valószínűsítés szintjén marad, amelyre fizetési kötelezettség nem alapítható. Kiemelte, hogy az ÁSZF 7.2. pontjaiban írt egyéb szankció sem alkalmazható a felperesi logika szerint, mert valójában minden szerződésszegéssel, a legapróbbal is Magyarország pénzügyi érdekei sérülhetnek, azaz kötelező volna az elállás minden esetben.

[49] Az ítélet csak a felperes által csatolt szabálytalansági eljárásban foglaltakat emelte át az elszámolhatóság körében az indokolás során, holott az alperes az ellenkérelmében és korábbi leveleiben is előadta, hogy éppen a felperesi jogelőd tért át a megvalósulási szakaszban az egységköltség elszámolásra, ezt a felperes sem vitatta a perben.

[50] Rámutatott, hogy a 2016-os kiíráskor és pályázat benyújtásakor igazolni kellett az alperesnek a projektmenedzsért és a pénzügyi vezetőt, annak hiányában nem is lehetett

pályázni, különösen nem nyerni, és amely szintén éppen az alperesi állítást támasztja alá, ellentétben az ítélettel, amely csak és kizárólag a szabálytalansági eljárásban megállapítottakat ismétli.

[51] Az ítélet rögzíti, hogy sem a szerződés, sem a jogszabályok nem tartalmazzak előírást arra nézve, hogy kizárólag súlyos jogsértés esetén alkalmazható az elállás jogintézménye, ez azonban ellentétes a Ptk. 1:4. § (1) bekezdésének és a Ptk. 1:5. § (1) bekezdésének a rendelkezéseivel. Az adott helyzetben az alperes tudta korrigálni a hibát, elérte a törölt kontaktusszámot és csatolt írásos szerződéseket is, így az elvárható az lett volna a felperesi jogelődötől, hogy ezek ismeretében folytassa a jogviszonyt, amit nem tett meg. A felperes továbbá visszaélt többletjogával, eléllt az általa megadott ÁSZF szabályok alkalmazásával a szerződéstől és szintén többlethatalma alapján adóhatósági eljárást is indított. Az alperesnek esélye sem volt az igazát alátámasztani, álláspontját megvédeni.

[52] Az alperes ezt meghaladóan, hivatkozott a Ptk. 6:159. § (3) bekezdésére, e körben arra, hogy jelentéktelen hiba miatt elállásnak nincs helye, ráadásul az ÁSZF 7.2. alapján nem az elállás volt az egyetlen lehetőség a felperesi jogelőd előtt.

[53] Fenntartotta a Ptk. 6:213. § (1) bekezdésében foglaltakra való hivatkozását utalva arra, hogy elállásnak nem lehetett helye, mert a felperes a teljesített szolgáltatásokat visszaszolgáltatni nem tudja, az alperes által szolgáltatni vállalt eseményeket az úgynevezett mérőföldkő elszámolásokkal átvételre kerültek, azok vonatkozásban elismerte a támogató az alperesi jogszerű teljesítést, így csak legfeljebb felmondhatta volna a jogviszonyt.

[54] Rámutatott, hogy álláspontja szerint nem helytálló az osztható és oszthatatlan szolgáltatásokra vonatkozó ítéleti érvelés. A szolgáltatások nem attól lesznek oszthatatlanok, hogy egy szerződésben lettek meghatározva, hanem azok jellege alapján kell azt megítélni. A Ptk. 6:28. § (2) bekezdése alapján ugyanis osztható a szolgáltatás, ha önállóan használható részekre bontható. Ez a pályázat esetében maradéktalanul megvalósult, egyik esemény sem függ össze a másikkal, egyik sem volt a másik feltétele, és az elsőfokú bíróság is külön-külön vizsgálta azokat, egymásra tekintet nélkül, az ítéletben külön-külön pontokba szedve.

[55] Az ítélet a szerződés atipikus jellegével indokolja azt, hogy miért is nem kellett a felperesi jogelődnek a kapott szolgáltatás visszaadását felajánlani. Ilyet azonban a felek nem határoztak meg, éppen ellenkezőleg, a támogatási szerződés 9.1. pontja a Ptk. rendelkezéseit rendeli alkalmazni. A teljes kereseti kérelem elutasítására tekintettel kérte a kamatkövetelés elutasítását is.

[56] Másodlagos fellebbezési kérelme tekintetében előadta, hogy a perben a felperesnek kellett volna igazolnia az alperesi állítással szemben, hogy ténylegesen nem volt megfelelő a projektmenedzser szerződése, hogy ténylegesen nem felelt meg a pályázati

feltételeknek, vagy kiírásnak. A felperesnek kellett volna azt igazolnia az alperesi állítással szemben, hogy a „Szülői hatékonyságot növelő lovas tréning-program” tekintetében elérni vállalt kontaktusszámot a pályázati határidőben nem érte el az alperes. A felperesnek kellett volna azt igazolnia az alperesi állítással szemben, hogy a „Lóháton tárlat-program” esetében a résztvevők célcsoportba sorolhatósága vonatkozásában az alperes nem a pályázatnak megfelelően járt el. Az alperes a tényállás körében a felperesi kérelemmel ellentétes nyilatkozatot és annak alátámasztására teljesen ellentétes jogi érvelést adott elő, amely alperesi tény- és jogállítások koherensek voltak. Mivel a felek tényállítása és jogi érvelése között ellentmondás jelentkezett, így a Pp. 237. §-a alapján az elsőfokú bíróságnak az anyagi pervezetés körében kellett volna a feleket felhívni, hogy valamely tény bizonyítása mely felet terheli, tekintettel arra, hogy azok között ellentmondás mutatkozik.

[57] Az elsőfokú bíróság tehát a Pp. 237. § (2)-(5) bekezdéseit, valamint a 263. § (1), 265. § (1) bekezdéseit sértette meg eljárása során, mert a feleket az anyagi pervezetés körében az ellentmondások feloldására nem hívta fel, valamint az ellentétes tény- és jogállítások ellenére kizárólag a felperesi tény- és jogállítást fogadta el maradéktalanul, így okszerűtlenül mérlegelte a felek előadásait.

[58] A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az ítélet érdemben helytálló és az elsőfokú eljárás során nem merült el az ítélet hatályon kívül helyezését alátámasztó jogszabálysértés. A felperes kérte az alperes másodfokú perköltségben marasztalását.

[59] Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg és emelte ki az ügy releváns elemeit, a rendelkezésre álló tények és bizonyítékok alapján helyes következtetéseket vont le, különös tekintettel arra, hogy figyelembe vette a támogatási jogviszonyok atipikus jellegét, így a forrásfelhasználás szabályszerűségének és annak ellenőrzésének kiemelt jelentőségét. Megállapítható, hogy a rendelkezésre álló tények és bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helyes következtetéseket vont le.

[60] Kiemelte, hogy az alperesi szerződésszegést már a szabálytalansági döntés is megállapította. A jogerős szabálytalansági döntéssel szemben – amennyiben azt az alperes vitatja – benyújthatott volna keresetet a polgári bírósághoz, azonban azt nem tette meg. A jogerős szabálytalansági döntésben foglaltakat alperes korábban nem vitatta, így a felperesi álláspont szerint megalapozatlanul döntött amellet, hogy vitatott hitelezői igényként veszi nyilvántartásba a felperesi követelést.

[61] A támogató csak a támogatási szerződésnek vagy a támogatói okiratnak, jogszabálynak, egyéb, a támogatói intézményrendszer előírásának megfelelő szabályszerű projekt esetére vállal kötelezettséget a támogatás kifizetésére, amennyiben a projekt szabálytalannak minősül, úgy azt köteles visszatartani, illetve a már kifizetett támogatási összegeket visszakövetelni.

[62] A „Szülői hatékonyságot növelő lovas tréning - program” kapcsán helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a projektteseményt alátámasztó dokumentumok egymással nincsenek összhangban, így a tevékenység megvalósítása nem megalapozott. A 2018. július 17-i programon a beküldött jelenléti ív alapján 8 fő részvétele igazolt, a helyszínen rendelkezésre álló jelenléti ív szerint 9 fő. Az eltérő tartalomra tekintettel az egyik dokumentum szükségképpen valótlan tartalmú, tehát a támogató felé valótlan tartalmú adatközlés történt. A valótlan adatszolgáltatáshoz pedig a Rendelet 90. § (1) bekezdés c) pontja is az elállás szankcióját fűzi.

[63] A „Lóháton tárlat – program” kapcsán is megállapította az elsőfokú bíróság, hogy sérültek a felhívás 3.4.1.1. pontjában rögzített elvárások, emiatt a szabálytalanság ténye ebben az esetben is megállapítható, mert a dokumentáció nem támasztja alá az eseményt, illetve a kontaktusszámot.

[64] Kiemelte továbbá, hogy az alperes által sem vitatottan nem rendelkezett projektmenedzser, pénzügyi vezető és szakmai megvalósító kör kapcsán a projekthez köthető szerződésekkel, megbízással, jelenléti ívekkel így a projekt vonatkozásában a megkövetelt projekt teljes időtartama alatti rendelkezésre állás nem alátámasztott és nem igazolt.

[65] A projektmenedzser részére útiköltség került tervezésre. Azzal, hogy az alperes a projektmenedzser útiköltségére igényelt támogatást, úgy, hogy a projektmenedzser alkalmazása szerződéssel nem alátámasztott, jogosulatlan kiadás keletkezett, amely alapján az Európai Unió és Magyarország pénzügyi érdekei sérülhetnek.

[66] A fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében az alperes ismét utalt arra, hogy olyan mértékű szabálytalanság nem volt, amely a szerződés megszűnésének jogkövetkezményéhez kellene hogy vezessen, másrészt az alperes valamennyi hiányosságot a pályázati határidőben pótolta és a teljes pályázati kötelezettségét (vállalt kontaktusszámot) teljesítette, így érdeksérelem senki részéről nem merült fel. Harmadrészt a szabálytalansági eljárást nem a felektől független harmadik személy vagy fórum folytatta le, hanem a felperesi jogelőd, így annak megállapításai tulajdonképpen a felperesi állítások. Arra tehát mint jogot keletkeztető vagy azt pártatlanul megállapító döntésre hivatkozni nem lehet.

[67] Fenntartotta azon fellebbezési hivatkozását, hogy az elállásra a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Vitatta azt a felperesi jogi álláspontot, hogy a szolgáltatást nem a felperesi jogelőd felé kellett volna teljesíteni. A programokon valóban nem a felperesi jogelőd vett részt, de a pályázati kiírás miatt az alperes azzal teljesített mégis a felperes felé, hogy a megvalósult eseményeket leigazolta a felperes, a felperes pedig a megvalósított eseményeket visszaszolgáltatni nem tudja.

[68] Ismét kiemelte, hogy nem felel meg a valóságnak az a felperesi tényállítás, hogy az alperes nem rendelkezett projektmenedzserrel, pénzügyi vezetővel és szakmai megvalósító kör kapcsán a projekthez köthető szerződésekkel, megbízással, jelenléti ívekkel, erre a perben és a per előtt is hivatkozott az alperes, állította továbbá, hogy útiköltséget nem is számolt el az alperes, ahogyan arra korábban hivatkozott.

[69] Rámutatott, hogy a végelszámolási eljárás megindítása előtt az alperes a felperes követelését mindig is vitatta, az ezzel ellentétes felperesi állítás valótlan. Az alperesi állítást támasztja alá számtalan levél, beadvány az ügyben a per előtti időszakból, a szabálytalansági eljárásban és a jelen perben is.

[70] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében bírálta felül, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt.

[71] A fellebbezés alapos.

[72] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

[73] A támogatási szerződés 1. számú mellékletét képező tételes költségvetésben projektmenedzsmént költségként az e tevékenységhez kapcsolódó anyag és eszközöltségek kerültek tervezésre, más költség nem került betervezésre.

[74] A támogatási szerződés 3. számú mellékletében foglaltak szerint a kedvezményezett a szerződés időtartama alatt 5 mérföldkő teljesítése mellett 246 esemény megszervezésére vállalt kötelezettséget, melyen 5184 fő részvétele lesz biztosított. A harmadik mérföldkő teljesítéséig a szervezett események számának el kellett érnie a 123-at 2592 fő részvétele mellett.

[75] A támogató és a kedvezményezett a szerződés harmadik mérföldkövének a megvalósítása során áttértek az egységköltség alapú elszámolásra, melynek értelmében a kontaktusok tekintetében 4.558 forint/fő volt a projekt terhére elszámolható.

[76] Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Európai Unió Fejlesztések Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága SZ-2019-0184 számú, 2020. március 11.

napján kelt döntésében szabálytalanságot állapított meg a projekt megvalósításával kapcsolatban. Jogkövetkezményként az irányító hatóság előírta a támogatási szerződéstől történő elállást és a támogatási összeg visszakövetelését. A döntés ellen az alperes jogorvoslati kérelmet terjesztett elő, azonban a szabálytalansági döntés 2020. május 28. napján helybenhagyásra került.

[77] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme alapján az ítéltáblának először azt kellett vizsgálnia, hogy történt-e olyan lényeges, az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárási szabálysértés az elsőfokú eljárás során, amely miatt annak megismétlése lenne szükséges.

[78] Az alperes eljárási szabálysértésként a Pp. 237. § (2)-(5) bekezdéseinek, valamint a Pp. 263. § (1) és a 265. § (1) bekezdéseinek megsértésére hivatkozott, utalva arra, hogy az elsőfokú bíróságnak az anyagi pervezetés körében fel kellett volna hívnia a feleket tényállításaik bizonyítására.

[79] Az ítéltábla ezzel kapcsolatban megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a feleket a bizonyítási érdekről valóban nem tájékoztatta, anyagi pervezetést nem végzett, ez azonban önmagában nem vezethet az ítélet hatályon kívül helyezésére. Anyagi pervezetési kötelezettség a bíróságot (többek között) ugyanis abban az esetben terheli, ha a fél perfelvételi nyilatkozata hiányos, vagy a felek között vita van abban, hogy valamely tény bizonyítása mely felet terheli. A bizonyítási érdekről való tájékoztatás nem automatikus kötelezettség, ugyanis a tényállás adott esetben a Pp. 203. § (2) bekezdésében rögzített kisegítő szabály alapján anyagi pervezetés hiányában is megállapítható. Önmagában tehát az alperes által felhívott ok nem szolgálhatott az ítélet hatályon kívül helyezésének alapjául, különös figyelemmel a másodfokú bíróság Pp. 369. § (4) bekezdésében rögzített anyagi jogi felülbírálati jogkörére is.

[80] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a Kúriának a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos perek hatásköri kérdéseiről szóló 1/2012. (XII. 10.) KMK-PK véleménye és az Alkotmánybíróság 3385/2018. (XII. 14.) AB határozatának együttes értelmezése alapján megállapítható, hogy a támogatási szerződéstől történő elállás jogszerűsége körében a szabálytalanság tényleges megvalósulását kell a polgári perben az eljáró bíróságnak érdemben vizsgálnia. A lefolytatott szabálytalansági eljárásnak e körben annyiban van relevanciája, hogy – mivel az eljárás, illetve az azon alapuló döntés jogszerűsége önállóan nem vitatható közigazgatási bíróság előtt – az annak eredményeképpen meghozott döntés tekintetében a Pp. szabályai szerint vizsgálandó a szabálytalanság tényének fennállása, hiszen a felperes a támogatási szerződéstől való elállását erre alapította.

[81] Az alperes fellebbezésében vitatta a felperesi jogelődöt a perbeli jogviszonyban megillető elállási jogot, így az ítéltábla először ebben a kérdésben foglalt állást.

[82] Az ÁSZF 7.4.2. pontja szerint a támogató jogosult volt a szerződéstől elállni abban az esetben, ha a kedvezményezett a rá vonatkozó bármilyen jogszabályi, szerződéses vagy egyéb a támogatói intézményrendszer előírását vagy útmutatóját megszegi. Az ÁSZF ezen rendelkezése az elállás jogának gyakorlásához nem kívánta meg sem a pénzügyi érdeksérelem bekövetkezését, sem a Rendelet 164. § (4) bekezdése szerinti arányossági szempont vizsgálatát.

[83] A fentiekben rögzítettekre figyelemmel azon tény, hogy a felperesi jogelődöt megillette az elállás joga nem lehetett vitás, tekintettel az ÁSZF 7.4.2. pontjára, valamint a Rendelet 164. § (3) bekezdés b) pontjára, mivel annak hivatkozott rendelkezése az irányító hatóság számára szabálytalanság megállapítása esetére az elállás jogát biztosítja.

[84] Az ítéltábla itt utal arra, hogy a jogviszony vegyes közjogi és magánjogi jellegére figyelemmel a Ptk. általános rendelkezései e tekintetben nem alkalmazandók, a felperes részére nincs visszajáró szolgáltatás, a támogatási jogviszony sajátossága folytán a szerződéskötést megelőző állapot visszaállítása a kedvezményezett által igénybe vett támogatás visszafizetését jelenti, erre figyelemmel a szolgáltatás osztható/oszthatatlan jellegének sem volt jelentősége, a támogatót az elállás joga megillette.

[85] Az ítéltábla ezt követően azt vizsgálta, hogy az elállás alapjául szolgáló szabálytalanságok ténylegesen megvalósultak-e, azok a perben bizonyítást nyertek-e.

[86] Rögzítendő, hogy a Kúria BH2023. 100. számon közzétett döntésében foglaltakkal összhangban a perben kizárólag a szabálytalansági eljárás tárgyát képező, az elállásra okot adó felperesi szerződésszegések voltak figyelembevehetők. Az e kereteken kívüli, további körülmények – így az alperes által figyelembe venni kért további tényállítások: utóbb ténylegesen megvalósult rendezvény/kontaktszám – a felperes elállással és a teljes támogatási összeg visszafizetésével történő szankcionálása tekintetében nem volt értékelhető.

[87] A szabálytalanság elbírálása során annak fogalmából kellett kiindulni. A Rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pontja szerint a szabálytalanság az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk 36. pontjában foglaltak, továbbá nemzeti jogszabály, a támogatási szerződés alapján a kedvezményezettet terhelő kötelezettségek megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. Minderre figyelemmel a Rendelet alapján szabálytalanság megállapítására akkor kerülhet sor, ha a kedvezményezett az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok előírásait és a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségeit – bármilyen módon – megsértette, és ez azt eredményezi, hogy Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság is utalt a pénzügyi érdeksérelem megállapításához nem kell valamilyen összecszerűen meghatározható kárt vagy egyéb vagyoni hátrányt kimutatni.

[88] Az elsőfokú bíróság a szabálytalanság körében helyesen állapította meg, hogy a felek jogviszonyára vonatkozó ÁSZF 7.1.1. pontjában és az ÁSZF 7.1.3.c) pontjában foglaltak, továbbá a felhívásban rögzítettek alapján az alperes a támogatási szerződést megszegte.

[89] Az alperes a perben nem tagadta azon tényt, hogy a „Lóháton Tárlat-program” és a „Szülői hatékonyságot növelő Lovas Tréning-program” kapcsán a projekttesemények dokumentálása nem volt megfelelő, ebből pedig az következett, hogy az alperes jelentéstételi kötelezettségét nem megfelelően teljesítette [ÁSZF 7.1.3.c) pont]. A nem megfelelő dokumentálásból következően pedig nem volt megállapítható, hogy a szabálytalansággal érintett projekttesemények esetén a támogatás ténylegesen a projekt céljának a megvalósulására került felhasználásra (ÁSZF. 7.1.1.).

[90] A projekttesemények megvalósulását érintő szabálytalanságok okán fennáll a lehetősége a szabálytalanság fogalmi elemét képező pénzügyi érdeksérelemnek.

[91] Tagadta ugyanakkor az alperes, hogy a projektmenedzser és a pénzügyi vezető tekintetében szerződésszegést követett volna el.

[92] A pályázati felhívás alapján nem lehetett vitás, hogy az alperesnek a teljes projekt megvalósítása alatt rendelkeznie kellett projektmenedzserrel és pénzügyi vezetővel. A tényleges rendelkezésre állás és a tevékenység elvégzésének igazolása pedig csak akkor lehetséges, ha az alperes rendelkezik konkrét szerződésekkel és jelenléti ívekkel annak megvalósításával kapcsolatban, mivel a projekt érdekében végzett és az egyéb munkaköri tevékenység ekként különíthető el. A helyszíni ellenőrzés során az alperes nem tudta bemutatni a vonatkozó szerződéseket és a jelenléti íveket. A pénzügyi vezető szerződését utóbb megküldte a támogató részére, mely a támogatási szerződés megkötését megelőzően a pályázati felhíváskor keletkezett, ez azonban a pályázat időtartama alatt a tevékenység tényleges elvégzését nem támasztotta alá. Mivel a projektmenedzseri tevékenységhez kapcsolódóan a támogatási szerződés 1. számú mellékletében anyag és eszközkiadás került betervezésre, így a tevékenység tényleges megvalósításának kétsége alapján fennáll a lehetősége annak, hogy a pénzügyi érdeksérelem megvalósuljon.

[93] A szabálytalanság tényleges megvalósulása azonban nem eredményezi automatikusan az elállás jogszerűségét, a jogkövetkezmény alkalmazása során ugyanis nem csupán a szerződés e körben adott felhatalmazásából kellett kiindulni. Az irányító hatóság és a kedvezményezett közötti jogviszonyra vonatkozó szabályokat a Rendelet szabályozza. Minderre figyelemmel a jogkövetkezmény alkalmazásakor a Rendelet 164. § (4) bekezdése alapján nem lehet figyelmen kívül hagyni azon jogszabályi rendelkezést, miszerint

szabálytalanság esetén a jogkövetkezményt úgy kell megállapítani, hogy az igazodjék a szabálytalanság súlyához.

[94] A Kúria Pfv.I.21.121/2022/10. sorszámú precedensképes határozatában mutatott rá, hogy az elállással összefüggésben a speciális jogszabályoknak van jelentősége, de éppen emiatt a jogsértés tényszerű bekövetkezése nem alapozza meg önmagában az elállás, mint jogkövetkezmény arányosságát. Ha az elállás megállapított szabálytalanságon alapul, az elállás jogszerűsége körében a szabálytalanság megvalósulásának és a szabálytalanság körülményeinek van jelentősége. A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint a szerződéstől való elállás, és a teljes támogatási összeg visszakövetelése enyhe fokú szerződésszegés esetén nem áll arányban a szabálytalanság súlyával (BH2023. 100).

[95] Az alperes erre irányuló fellebbezésére figyelemmel tehát az ítéltáblának a szabálytalanság természetét és jellegét, a szerződésszegés súlyát kellett figyelembe vennie annak megítélése során, hogy az elállás, mint jogkövetkezmény arányosnak tekinthető-e a perbeli támogatási jogviszonyban.

[96] A felperes az elsőfokú eljárás során nem tagadta azt az alperesi tényállítást – így való tényként volt elfogadható – hogy a felek a szerződés harmadik mérföldkövének a megvalósítása során tértek át az egységköltség alapú elszámolásra, melynek értelmében a rendezvények tekintetében 4.558 forint/fő volt a projekt terhére elszámolható, így a szabálytalansággal érintett rendezvényekre eső támogatási összeg mindösszesen 241.574 forint volt a szabálytalansággal érintett rendezvényeken részt vevő 53 fő tekintetében.

[97] Az ítéltábla által kiegészített tényállásból megállapíthatóan a harmadik mérföldkö tekintetében észlelt 3 szabálytalansággal érintett rendezvény a szerződésben rögzített minösszesen 248 eseményhez mérten elhanyagolható, de még a harmadik mérföldkö végére elérni vállalt 123 rendezvény megvalósításához képest is.

[98] A projektmenedzser tekintetében a felperes ugyan arra hivatkozott, hogy részére útiköltség került tervezésre, ezért az alperes e körbeni szabálytalansága pénzügyi érdeksérelmet okozhat, ugyanakkor – az alperes tagadásával szemben – a felperes azt nem bizonyította, hogy az útiköltség tényleges megfizetésére sor került volna, különös tekintettel arra, hogy a szerződés mellékletében ilyen költség nem is került tervezésre. A projektmenedzser és pénzügyi vezető tekintetében pedig a szabálytalansági döntésben is rögzítettek szerint külön munkabér nem került tervezésre, az útiköltség tényleges kifizetése pedig az alperes tagadásával szemben nem volt bizonyított, erre figyelemmel a pénzügyi érdeksérelme tényleges bekövetkezése nem volt megállapítható. E szabálytalanság tekintetében figyelembe kellett venni továbbá azon tény, hogy csupán a tevékenységek elvégzésének a dokumentáltsága hiányzott, ebből azonban nem feltétlenül következik az, hogy a projektmenedzseri és pénzügyi vezetői tevékenység ténylegesen nem került elvégzésre,

különös figyelemmel azon alperesi hivatkozásra, hogy projektmenedzser és pénzügyi vezető hiányában az alperes a pályázati feltételeknek sem felelt volna meg.

[99] A fentiek alapján a szerződésszegések súlya és jellege nem indokolta az elállás jogkövetkezményének az alkalmazását, az esetleges pénzügyi érdeksérelem a támogatási összeghez képest is igen csekély súlyú, így az ítéltábla megállapította, hogy támogató által alkalmazott jogkövetkezmény, az elállás a Rendelet 164. § (4) bekezdése alapján nem igazodott a szabálytalanság súlyához.

[100] A megvalósított szabálytalanságok alapján az elállás, mint jogkövetkezmény nem volt alkalmazható, erre figyelemmel a felperes a folyósított támogatási összeg visszakövetelésére sem jogosult. A perben érvényesített jog alapján tehát a végelszámoló nem köteles a felperes hitelezői igényének nem vitatottkénti nyilvántartásba vételére.

[101] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[102] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, erre figyelemmel az első és másodfokú eljárásban felmerült perköltséget a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az alperes részére megfizetni. Ennek keretében az ítéltábla az elsőfokú eljárás tekintetében az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíjat állapította meg, mivel az alperes által csatolt külön megállapodásban ez képezi a perköltségszámítás alapját, ekként az elsőfokú eljárásra 862.059 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltségről határozott.

[103] A másodfokú eljárásra az alperes által csatolt külön megállapodás nem vonatkozott, az alperes pedig a másodfokú eljárásra külön nyilatkozatot nem tett, így az ítéltábla a jogi képviselői munkadíjat a felek díjmegállapodásában irányadónak tekintett IM rendelet szerinti mértékben állapította meg, a 3. § (5) bekezdése alapján 431.030 forint + áfa összegben. A felperes által fizetendő első- és másodfokú perköltség összege 1.293.089 forint + áfa, azaz 1.642.223 forint. Az ítéltábla az alperesi képviselő munkadíját – nyilatkozatára figyelemmel – áfa felszámításával határozta meg az IM rendelet 5. § (1) bekezdése alapján.

[104] A felperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett 1.324.118 forint kereseti és 1.765.490 forint fellebbezési illeték az állam terhén marad a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdéseire figyelemmel.

Budapest, 2025. november 6.

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Papachristos Anna s.k.
előadó bíró

Dr. Sági Zsuzsanna s.k.
bíró